

Физикадан халықаралық олимпиадасы (IPhO) туралы ереже

§1

Ғылым мен техниканың барлық салаларында, сондай-ақ жастардың жалпы білім беруінде физиканың өсіп келе жатқан маңызын мойындай отырып, сондай-ақ физика бойынша мектепте білім беру саласындағы халықаралық байланыстарды кеңейту мақсатында жыл сайын физика бойынша олимпиада өткізіледі. Орта мектеп оқушылары үшін ұйымдастырылады. Жарыс Физикадан халықаралық олимпиадасы (IPhO) деп аталады.

§2

Жарысты Білім министрлігі, физикалық қоғам немесе аумағында жарыс өткізілетін қатысушы елдердің бірінің басқа тиісті мекемесі ұйымдастырады. Ұйымдастырушы ел барлық делегациялардың тең қатысуын қамтамасыз етуге және соңғы үш жыл ішінде қатысқан барлық елдердің командаларын шақыруға міндетті. Сонымен қатар, ол басқа елдерді шақыруға құқылы. Осындай жаңа елдердің тізімі IPhO хатшылығына (§8) конкурсқа дейін кемінде алты ай бұрын ұсынылуы тиіс. Екі ай ішінде Хатшылық консультативтік Комитетпен консультациядан кейін (№ 8) Хатшылықтың немесе Консультативтік комитеттің пікірі бойынша IPhO-ға қатысу критерийлеріне сәйкес келмейтін командаларды ұсынылған тізімнен алып тастауға құқылы. Хатшылық немесе консультативтік комитет қабылдамаған жаңа елдер, алайда, "қонақ командалары" ретінде қатыса алады, бірақ мұндай қатысу осы елдерді келесі жарыстарға шақыруға ешқандай міндеттемелер қоймайды.

Ешбір ел өзінің командасын саяси шиеленістен, дипломатиялық қатынастардың болмауынан, белгілі бір елді ұйымдастырушы ел Үкіметінің танымауынан, эмбарго енгізуден және осыған ұқсас себептерден туындаған қандай да бір саяси себептер бойынша қатысудан айыра алмайды. Қиындықтар елді білдіретін топты ресми түрде шақыруға мүмкіндік бермесе, мұндай елдің студенттерін жеке қатысуға шақыру керек.

Байқау одан әрі ынтымақтастыққа және ғылыми қоғамдастықта достықтың қалыптасуына ықпал ететін достық атмосферада өткізіледі. Сондықтан қатысушылар арасындағы барлық мүмкін саяси келіспеушіліктер жарыс кезінде қандай-да бір іс-әрекетке әсер етпеуі керек. Кез-келген адамға немесе елдерге қарсы бағытталған кез-келген саяси қызметке қатаң тыйым салынады.

§3

Әрбір қатысушы ел, әдетте, бес студенттен (қатысушыдан) және екі еріп жүретін адамнан (делегация басшыларынан) тұратын делегацияны жібереді. Байқауға қатысушылар жалпы білім беретін немесе орта техникалық мектептердің, яғни техникум болып саналмайтын мектептердің оқушылары болуы тиіс. Байқау жылы мектеп емтихандарын тапсырған оқушылар

университетте оқуға кіріскенге дейін топ мүшелері бола алады. Қатысушылардың жасы конкурс өткізілетін жылдың 30 маусымында жиырма жастан аспауы тиіс.

Делегациялардың басшылары конкурс міндеттерін сауатты шеше алатын физика мамандары немесе физика мұғалімдері болуы тиіс. Олардың әрқайсысы ағылшын тілінде сөйлей алуы керек.

§4

Олимпиаданы ұйымдастырушылар бағдарламаға сәйкес келу күні мен кету күнін, сондай-ақ делегациялар келіп, кетуі керек өз еліндегі орынды анықтайды. Олимпиадаға байланысты іс-шаралар нәтижесінде әрбір делегацияға арналған шығыстарды келген күннен бастап кеткен күнге дейін ұйымдастыру комитеті төлейді.

§5

Жарыс екі күн бойы өткізіледі: біреуі теориялық емтихан үшін, екіншісі тәжірибелік емтихан үшін. Емтихандар арасында кем дегенде бір толық демалыс күні болады.

Теориялық емтихан үш теориялық тапсырмадан тұрады және бес сағатқа созылады.

Эксперименттік емтихан бір немесе екі тапсырмадан тұрады және бес сағатқа созылады.

Байқауға қатысушылар емтиханға сурет құралдары мен бекітілген калькуляторларды ала алады. Емтиханға басқа ешқандай көмекші құралдарды әкелуге болмайды.

Теориялық міндеттер орта мектеп деңгейінде оқытылатын физиканың кемінде төрт саласын қамтуы керек (қараңыз: Syllabus). Орта мектеп оқушылары орта мектептің стандартты математикасы бойынша бәсекеге қабілетті есептерді кең сандық есептеулерсіз шеше алуы керек. Конкурстық тапсырмаларды қабылдаушы ел таңдайды және дайындайды және оларды халықаралық кеңес мақұлдауы тиіс (§ 7).

Қабылдаушы ел, егер алғашқы үш теориялық міндеттің бірін Халықаралық кеңес мүшелерінің үштен екісі қабылдамаса, Халықаралық кеңестің қарауына ұсынылатын кемінде бір қосалқы міндетті дайындауға тиіс. Тауардың ауытқыған мәселе қаралуы мүмкін қайтадан.

§6

Теориялық емтиханға қойылатын ұпайлардың жалпы саны - 30, АЛ эксперименттік емтиханға-20. Конкурсты ұйымдастырушы емтихандар шеңберінде бағалардың қалай қойылатынын айқындайды. Алдын ала бағалаудан кейін (делегациялар басшыларымен бағаларды талқылағанға дейін) ұйымдастырушылар мынадай қағидаларға сәйкес алтын медальдар, күміс медальдар, қола медальдар және құрмет белгілері үшін ең төменгі мәндерді (баллдармен көрсетілген) белгілейді:

Алтын медальдар қатысушылардың 8% - ына берілуі керек (ең жақын бүтін санға дейін дөңгелектенеді).

Алтын немесе күміс медальдар қатысушылардың 25% - ына берілуі керек (ең жақын бүтін санға дейін дөңгелектенеді).

Қатысушылардың 50% - ы алтын, күміс немесе қола медальдарға ие болуы керек (ең жақын бүтін санға дейін дөңгелектенеді).

Олимпиадалық медальдар немесе құрметті атақтар қатысушылардың 67% - ына берілуі керек (ең жақын бүтін санға дейін дөңгелектенеді).

Жоғарыда көрсетілген пайыздарға сәйкес келетін минимумдарды дөңгелектеусіз көрсету керек. Егер халықаралық кеңес мүшелерінің жартысы немесе одан көбі "жақтап"дауыс берсе, ұсынылған минимумдар орындалды деп есептеледі. Тек қатысу туралы сертификат алатын үміткерлердің нәтижелері халықаралық кеңес мүшелерінің және оның отырыстарына қатысуға рұқсат етілген адамдардың назарында болуы керек.

§7

IPhO басқарушы органы Халықаралық кеңес болып табылады, оған IPhO-ға қатысатын әр елдің делегацияларының басшылары кіреді.

Халықаралық кеңестің төрағасы бағалаудың міндеттерін, шешімдерін және нұсқаулықтарын талқылау кезінде ұйымдастырушы елдің өкілі болуы керек, ал IPhO Президенті барлық басқа мәселелер бойынша болуы керек. Жарғыны, ережелерді және бағдарламаны қоспағанда, халықаралық Басқармаға енгізілген ұсыныс (§10 қараңыз), егер жиналысқа қатысқан делегациялардың барлық басшыларының 50% - дан астамы "жақтап"дауыс берсе, қабылданды деп есептеледі. Делегацияның әрбір басшысының бір дауыс беруге құқығы бар. Жақтап және қарсы дауыстар саны тең болған жағдайда төрағаның шешуші дауысы болады. Халықаралық кеңестің отырысында Кворум дауыс беру құқығы бар адамдардың жартысын құрайды. Халықаралық кеңестің келесі міндеттері бар:

жарысты басқару және оның регламентке сәйкес жүргізілуін қадағалау;

бәсекелес командалар келген кезде олардың барлық мүшелері барлық жағынан жарыстың талаптарына сәйкес келетініне көз жеткізіңіз. Кеңес белгіленген шарттарға сәйкес келмейтін қатысушыларды шеттетеді;

Байқаудың әр бөлігі алдында ұйымдастырушылардың міндеттерді таңдауын, олардың шешімдерін және ұсынылған бағалау әдістерін талқылаңыз. Басқарма ұсынылған міндеттерді өзгертуге немесе қабылдамауға, бірақ жаңаларын ұсынбауға құқылы. Өзгерістер эксперименттік жабдыққа әсер ете алмайды. Міндеттерді тұжырымдау және бағалау жөніндегі басшылық бойынша түпкілікті шешім қабылданатын болады. Халықаралық Басқарма отырысына қатысушылар өз міндеттерін құпия сақтауға және қатысушылардың ешқайсысына көмектеспеуге міндетті;

студенттердің дұрыс және әділ жіктелуін қамтамасыз ету. Барлық бағалауды халықаралық кеңес мақұлдауы керек;

конкурстың жеңімпаздарын анықтау және медальдар мен құрмет белгілерін тапсыру туралы шешім қабылдау. Халықаралық кеңестің шешімі түпкілікті болып табылады;

конкурс қорытындысын шығару;

болашақ жарыстарды ұйымдастыру тапсырылатын елдерді таңдау;

IPhO Хатшылығының мүшелерін сайлау.

§8

Олимпиадаларды ұйымдастыру жөніндегі көпжылдық жұмысты физика пәні бойынша халықаралық олимпиадалардың Хатшылығы үйлестіреді. Бұл Хатшылық Президент, хатшы және қазынашыдан тұрады. Оларды халықаралық кеңес лауазымдар бос болған кезде бес жыл мерзімге сайлайды.

IPhO Хатшылығының мүшелері олимпиадаға Халықаралық кеңестің мүшелері мен басшылары ретінде шақырылуы керек; тиісті шығындарды конкурс ұйымдастырушылары төлеуі керек. Хатшылықтың мүшелері қандай да бір ұлттық команданың басшылары болмауға тиіс.

IPhO Президенті Консультативтік комитет шақырады. Консультативтік комитет мыналардан тұрады:

Қазақстан президенті,

Хатшы,

Қазынашы,

Өткен олимпиаданың иесі,

Келесі екі Олимпиаданың қожайындары,

Мұндай басқа адамдарды Президент тағайындайды.

§9

IPhO жұмыс тілі - ағылшын тілі.

Байқау мәселелері Халықаралық Кеңеске ағылшын тілінде ұсынылуы тиіс.

Мәселелерді шешу ағылшын тілінде ұсынылуы керек.

Делегациялардың басшылары өз оқушыларының талап ететін тілдеріне тапсырмаларды аударуға міндетті.

Бұл жарғы және басқа IPhO құжаттары ағылшын тілінде жазылуы керек.

Халықаралық кеңестің отырыстары ағылшын тілінде өтеді.

§10

Бұл ережелер толықтырылды

Ұйымның деректемелері туралы ереже

Syllabus § 5-те айтылған.

Осы Жарғыға өзгерістер енгізу туралы ұсыныстар және қосымша құжаттар Президентке немесе оның кандидатурасына қаралғанға дейін 15 желтоқсаннан кешіктірілмей ұсынылуы мүмкін. Президент осындай ұсыныстардың барлығын 15 наурыздан кешіктірмей Президенттік Консультативтік комитеттің ұсынысымен бірге соңғы IPhO-ға қатысқан әрбір делегация басшысының соңғы жазылған өтінішіне жіберуі керек.

Мұндай ұсыныстар Халықаралық кеңестің жиналысында келесі IPhO-да қаралуы керек және егер

Жарғы мен бағдарлама жағдайында үштен екі немесе одан да көп және регламент жағдайында жартысынан астамы

отырысқа қатысқан Халықаралық кеңес мүшелерінің санынан "жақтап" дауыс берді. Мұндай өзгерістер ағымдағы IPhO аяқталғаннан кейін күшіне енеді және ағымдағы конкурстың жұмысына әсер ете алмайды. Дауыс беру жиналысқа барлық көшбасшылардың кемінде 2/3 бөлігі қатысқан жағдайда ғана өткізілуі мүмкін.

§11

Физикадан халықаралық олимпиадасына (IPhO) қатысу осы Жарғыны Білім Министрлігінің немесе делегацияны жіберуге жауапты басқа мекеменің қабылдауын білдіреді.

Физика пәні бойынша халықаралық олимпиадалардың жарғысына байланысты ереже

§ 2 ережелер

Білім министрлігі немесе конкурсты ұйымдастыратын мекеме конкурсты дайындау және өткізу міндетін Жергілікті ұйымдастыру комитетін (Ioc) құратын тиісті органға тапсырады. IPhO Хатшылығының мүшелері консультативтік функцияларды орындау үшін жергілікті жерге қабылдануы керек. Олар жарыс өтетін жердің қызметі туралы хабардар болуы керек және IPhO-ны жарыстың рухы мен дәстүрінде ұйымдастыруға көмектесу үшін жергілікті қатысушыларға қажетті және сұралмаған кеңестер бере алады.

Қатысушы елдерге ресми шақырулар Олимпиададан кем дегенде алты ай бұрын жіберілуі керек. Әдетте олар алдыңғы олимпиадаға делегация жіберген ұлттық мекемеге жіберіледі. Шақырудың көшірмелері өткен жылдардағы делегация басшыларына да жіберіледі. Шақыруда конкурсты өткізу орны мен уақыты, сондай-ақ ұйымдастырушы хатшылығының мекенжайы көрсетілуге тиіс.

Ағымдағы IPhO-ға қатысқысы келетін елдер шақыруға 15 наурызға дейін байланысатын адамды тағайындау арқылы жауап беруі керек. Әрбір қатысушы ел қосымша қабылдаушы елге қатысушылардың жеке деректерін (тегі, аты, Жынысы, мекен-жайы, туған күні және мектеп Мекен-жайы) 15 мамырға дейін немесе мүмкіндігінше тезірек ұсынуы керек.

Қабылдаушы ел соңғы үш жарыстың біріне қатысқан елдерден делегацияларды ғана шақыруға міндетті. Ол бас тартуы мүмкін кез келген басқа елден қатысуға өтінімдер

§ 3 анықталғандай делегация құрамына кірмейтін қатысушы елдерден өтінімдер (бақылаушылар, қонақтар).

Әр ел кіргеннен кейін бес жыл ішінде Болашақ Олимпиаданы өткізуге ниет білдіріп, мүмкін болатын жылдарды ұсынуы керек. Жарысты

ұйымдастыра алмайтын ел Халықаралық кеңестің шешімімен IPhO-ға қатысу мүмкіндігінен айырылуы мүмкін.

Олимпиаданы ұйымдастырушылар IPhO Президентін олимпиадаға кемінде бір ай қалғанда келуге шақыруы керек. Президент бәсекелестіктің тиісті объектілері мен проблемаларын қарап, қажет болған жағдайда ұсыныстар береді. Сапарды ұйымдастырушылар төлеуі керек.

§3 ережелер

Ілесіп жүретін адамдарды келесі олимпиаданы ұйымдастырушылар және IPhO Хатшылығы (§ 8) келесі Олимпиадаға дейін байланыста болған адамдар ретінде қарайды (егер жаңа еріп жүрушілер немесе басқа да байланыс жасайтын адамдар қатысушы ел болып тағайындалмаса). Әрбір қатысушы ел барлық қатысушылардың өз делегациялары мүшелерінің аттарын жариялаған кезде орта мектеп оқушылары болуын қамтамасыз етуі керек. Делегациялардан басқа, командаларды бақылаушылар мен қонақтар ертіп жүре алады. Байқаушылар Халықаралық Кеңестің отырыстарын қоса алғанда, олимпиаданың барлық жиналыстарына қатыса алады. Алайда олар дауыс бере алмайды немесе пікірталастарға қатыса алмайды. Қонақтар Халықаралық Кеңестің отырыстарына қатыспайды.

Мүмкін болса, қабылдаушы ел келесі тұлғалардың кез келгенін бақылаушы ретінде қабылдауы керек:

келесі үш жылда қабылдаушы елден ұйымдастырушы (лар) немесе үміткер (лер) і

келесі IPhone-ға қатысуға ниет білдірген кез келген елдің өкілі.

§4 ережелер

Қабылдаушы ел IPhO, тамақтану, тұру, Көлік және делегация экскурсиялары мен сыйлықтар үшін ақы төлеуі керек.

Алайда, ол медициналық шығындар мен қатысушылардың басқа шығындары үшін жауап бермейді. Бақылаушылар мен қонақтардан олардың толық құнын және қатысу ақысын төлеуді сұрауы мүмкін. Қабылдаушы ел делегациядан міндетті шығындарға үлес қосуды сұрай алады. Экономикалық қиындықтарға тап болған делегациялар IPhO хатшылығына дәлелді үндеу жіберу арқылы осы алымның күшін жоюды сұрай алады.

§5 ережелер

Байқау 10 күнге созылады (келу және кету күндерін қоса).

Ұйымдастырушы ел Жарғыға сәйкес конкурс өткізуді қамтамасыз етуге міндетті. Ол қатысушы елдер үшін олар келгенге дейін әуежайлардан, порттардан және теміржол вокзалдарынан өтетін орны, күні, орналасуы, көлігі туралы толық ақпарат беруі тиіс. Барлық IPhO лауазымды тұлғаларының мекен-жайы, телефоны, факсы, электрондық поштасы қабылдаушы елдің тиісті заңдары мен әдет-ғұрыптары туралы ақпаратпен бірге берілуі керек. Басшылар мен қатысушылар үшін IPhO кезінде іс-шаралар бағдарламасы дайындалуы керек. Оны олимпиада басталғанға дейін қатысушы елдерге жіберу керек. IPhO ұйымдастырушылары барлық мәселелерді шешуге жауапты. Олар §9 көрсетілгендей ағылшын тілінде ұсынылуы керек. Емтихан тақырыптары шығармашылық ойлау мен

бағдарламадағы білімді талап етуі керек. Бағдарламадан тыс нақты білім, егер олар бағдарлама тұжырымдамаларын қолдана отырып түсіндірілсе, ұсынылуы мүмкін. Конкурстың міндеттерін дайындауға қатысқандардың барлығы олардың мазмұнын жария етпеуге тиіс.

Тапсырмалар стандарты студенттердің жартысына жуығы жартысынан көп ұпай жинауға тырысуы керек.

Барлық мәселелер бір уақытта ұсынылуы керек және оларды мұқият оқып, өзгерістерді ұсыну үшін тақтада кемінде бір сағат болуы керек (нақты уақытты ұйымдастырушылар анықтайды). Ұйымдастырушыларға осы кезеңдегі өзгерістер ұсынылуы керек. Ұйымдастырушылар қабылдаған өзгерістер дауыс беруді қажет етпейді: олар тапсырмалардың жаңа мәтінін жасайды. Осы мерзім аяқталғаннан кейін ұйымдастырушылар өзгертілген тапсырмалар жиынтығын ұсынады. Халықаралық Кеңеске емтихан жұмыстарын қарау үшін уақыт беріледі. Ол проблемаларды өзгерте немесе қабылдамауы мүмкін. Егер бөлімде дұрыс емес немесе нашар физика болмаса, ХБ мүшелері проблемаларды шешудің нұсқаларын ұсынуға құқылы болмауы керек. Олар барлық тапсырмалар жиынтығы тым ұзақ деп болжап, бұл туралы дауыс беруді сұрауы мүмкін. Шешім қабылданған жағдайда ұйымдастырушылар қысқартуларды ұсынуы керек.

Егер мәселе қабылданбаса, балама тапсырманы қабылдау қажет. Қабылдаушы ел емтихан жұмыстарын бағалау үшін жауап береді. Делегация жетекшілері емтихан алушылармен өз студенттерінің жұмысын бағалауды талқылауға мүмкіндігі болуы керек. Егер бағалаушылар мен басшылар арасындағы қорытынды бағалауға қатысты келісімге қол жеткізу мүмкін болмаса, шешімді Халықаралық кеңес қабылдайды.

Калькулятор бекітілген калькулятор болып саналады, егер ол графикалық калькулятор болмаса, оның дисплейінде үш жолдан аспайды және егер оның пайдаланушылық жады әр зерттеу алдында толығымен тазаланса.

Қабылдаушы ел студенттерге бекітілген калькуляторлар болып табылатын калькуляторларды ұсына алады. Егер ел мұны шешсе, онда IPhO-ға қатысатын елдер командаларының жетекшілері нақты модель туралы жарыстан кемінде екі ай бұрын хабардар болуы керек. Бекітілген калькуляторларды әкелетін студенттерге оларды пайдалануға рұқсат етіледі.

Ұйымдастырушылар делегация жетекшілеріне студенттердің сценарийлерінің көшірмелерін беріп, сценарийлерді белгілеу үшін кем дегенде 12 сағат беруі керек.

Ұйымдастырушы ел Жарғыға сәйкес медальдар мен сертификаттар беруі керек. Олар сонымен қатар марапаттарға ие болған барлық қатысушылардың тізімін, олардың бағалары мен тиісті марапаттарын көрсетуі керек. Марапаттар жабылу салтанатында беріледі.

Қабылдаушы ел конкурстың хаттамаларын келесі жылдың ішінде ағылшын тілінде электронды түрде жариялауға міндетті.

§6 ережелер

Арнайы сыйлықтар берілуі мүмкін. Ең жоғары балл жинаған қатысушы арнайы жүлде алуы тиіс.

§7 ережелер

Бағалау схемасының түпкілікті және егжей-тегжейлі нұсқасы белгіленген бағалаушылар жиналысы кезінде халықаралық кеңестің 3 мүшесі қатысады. Олар бағалаушылар тобына IPhO дәстүрлеріне сәйкес баға қою схемасын ұстануға кеңес беруге құқылы.

Егер елдің көшбасшылары, байқаушылары немесе студенттері халықаралық олимпиада емтихандарының бірінде алаяқтық жасау үшін қастандық жасағаны анықталса, тиісті студенттер осы Олимпиададан шеттетілуі керек. Сонымен қатар, басшыларға, байқаушыларға және оқушыларға болашақ олимпиадаға оралуға рұқсат етілмейді. Тиісті шешімдерді Халықаралық кеңес қабылдайды.

Ережелер §8

Хатшылық мүшелерін сайлау

Хатшылықтың барлық мүшелері кандидатура ұсынылғанға дейін бес жыл жұмыс істеуге тиіс.

осы үш жылдан кем емес халықаралық кеңестің мүшесі,

осы бес IPhO-ға қатысқан бақылаушы немесе халықаралық кеңестің мүшесі.

Хатшылықтың барлық мүшелері тиісті тұлға сайланған Халықаралық Кеңестің соңғы отырысы аяқталған сәттен бастап бес жыл бойы өз лауазымдарын атқаратын болады.

Хатшылық мүшелері әртүрлі IPhO - ға тағайындалуы керек. Алайда, бұл жағдайда хатшының және / немесе қазынашының өкілеттік мерзімі сайлауды әр түрлі IPhO-да өткізуге болатындай етіп қысқартылуы керек.

Хатшылық мүшелері түрлі делегациялардан болуға тиіс.

Егер Хатшылық мүшелерінің бірінің өкілеттік мерзімі аяқталуға жақын болса, халықаралық Басқармаға келесі IPhO кезінде Хатшылықтың жаңа мүшесінің дауыс беруі үшін бюллетеньдер өткізілгенге дейін бір жыл бұрын хабарлануы тиіс. Сонымен қатар, Хатшылық осы ақпаратпен соңғы үш IPhO-ның барлық жетекшілеріне хат жіберуге және алдағы 31 қаңтарға дейін осы лауазымдарға сайлауға дайын бола ма деген сұраққа жауап береді. Бұл әдетте электрондық пошта арқылы жасалады.

Егер біреу бюллетеньге қатысқысы келсе, ол 31 наурызға дейін, әдетте, электронды пошта арқылы қазіргі хатшыға хабарлауы керек. Үміткер өмірбаяндық мәліметтерді 31 наурызға дейін жіберуі керек. Кандидатураны Хатшылықтың қазіргі мүшелерінің бірі сияқты бос тұрған лауазымнан басқа лауазымға ие сол елдің адамы ұсына алмайды.

Хатшылық осы жауаптардың барлығын жинауға жауап береді және барлық атаулармен тізім жасауы керек. Егер Хатшылықтың қазіргі мүшелері өз мерзімін жалғастырғысы келсе, ол осы тізімде өз атын көрсетіп, барлық басқа кандидаттар сияқты ережелерді ұстануы керек.

Егер қазіргі хатшы хатшы ретінде өз қызметін жалғастырғысы келсе, ол осы тізімде өз атын көрсетіп, барлық басқа кандидаттар сияқты ережелерді ұстануы керек.

Хатшылықтың жана мүшесіне үміткерлердің тізімі IPhO-ның басты бетінде және IPhO-ның басты бетінде жариялануы керек, оның барысында дауыс беру өткізіледі.

Егер Хатшылықтың бос лауазымына бір ғана кандидат болса, қазіргі хатшы бұл туралы қазіргі президентке хабарлауға тиіс. Бұл жағдайда бұл кандидат сайланған болып қабылданады.

Сайлау өткізілетін IPhO хатшылығы мен ұйымдастырушылары Халықаралық Кеңестің соңғы отырысы кезінде Хатшылық мүшесінің демократиялық жасырын дауыс беруі үшін жауап береді:

Егер Хатшылықтың қазіргі мүшесі отставкаға кетсе немесе жұмысын жалғастыра алмаса, Хатшылықтың қалған мүшелері келесі IPhO-ға дейін уақытша президент, хатшы немесе қазынашы ретінде ауыстыруды тағайындауы керек. Жаңадан дауыс беру мүмкіндігінше тезірек жүргізілуі керек.

§10 ережелері

Халықаралық кеңестің барлық мүшелері Жарғыға, бағдарламаға және ережелерге түзетулер енгізу туралы ұсыныстар енгізуге құқылы. Ұсыныстар Президентке немесе оның кандидатына электронды пошта арқылы ұсыныс халықаралық кеңесте талқыланатын жылдың 15 желтоқсанынан кешіктірілмей жіберілуі керек.

Халықаралық кеңестің отырысында дауыс беру үшін қаралуы мүмкін ұсыныс мынадай тармақтарды қамтуға тиіс.

ұсыныс жататын Жарғының / бағдарламаның / ережелердің бөлімін атап көрсету өзгертілетін бөлімдегі іске қатысты кез келген материалдың осы тұжырымы, ұсынылып отырған түзету, ұсынылып отырған түзетудің негіздемесі.

Түзетулер бойынша ұсыныстар консультативтік кеңес мүшелеріне олардың авторларынан пікірлер жинау үшін жіберіледі. IPhO Президенті осы пікірлерді жинауға және оларды бастамашыға уақтылы беруге жауап береді. Бастамашы ұсынысты Халықаралық кеңес талқылайтын жылдың 15 наурызына дейін ұсынысты пысықтау үшін пікірлерді пайдалана алады.